

Euzko-emakumien maitetasunatzaz

Emakumien autarkijatzaz lengo egun baten egin neban idaztitxuban, esan neban, lengo egun baten, gurutzatuko neba Pardo Bazán andereak euzkotar-emakumia esan emakumien bigarren atala: Euzko-emakumia maitetasun baka, edo maitetasun baka zorra garaia.

Nahit esan gura eban, guk baño maitetasun buruagoa, andijagua ta sutzubagua emakumien emakumia: Eta auz gurtzatu gura neuke.

Geuk, emakumia baño, obeto egin leikia au, euzkotar-gizasemiak, gure alde, emakumien emakumia eskatzen orain. Neuk dakitana esango dot.

Emakumien emakumia eta guk maitetasunatzaz gustiz eretxi ebarria dugu.

Areki nite dute, maitetasuna, bazter gustiak erretzen dabezan suba dala, guk be- areki nite gustiak alaitzen dituban argi edo biguna.

Alde gustiak erdal-errian ezkongayen artian alako dongakerijak igarotzen dira; emakumien emakumia eralitea, edo bakotzak euren burubak itea, maitetasuna dala-ta.

Gure artian ez da olakorik, jaungoikuari eta geure abendari eskerrak.

Gure senar-gayari emastegaya eraltzera bultzatzen deutron bijozketak ori mai- tetasuna danik ifoiz ez dogu zifistuko Maitekerija ba leike.

Eta maitetasun neriija, apartija dan lez, guk ez degu ortik ziar gure artian maitetasun eta maitagaitik opari aundijagorik eta geyago egiten daben emana- guk ikusten, nai-ixan daitela emzte-gaya, nai ematzia, nai ama.

Maitetasunik ez-edei maitetasun gutxi, Euzkadi'ko itxas-ertzeko neskatillak, gure artian, amar uite, bei itxasorantz begira, Ametik'an dagan senar-gayari itxa- tetasun deuten neskatilla ederrak?

Maitetasunik ez, edo maitetasun gutxi senar-gayak itxi ezkeru, euren biotzean gure artian sartu ezin leikiela idorota, munduko guza gustiak itxi, ta Jaungo- ikeren besotara egaz egiten daben euzko neskatilla garbijak?

Euzko-emakumia gixasemiak lez, bijotzeko guzak auztzeke berba gutxi dogu. Euzko-emakumia erdalunak lez "Maita ba'nozu zif-egidatu zeure amagaitik" eta guk koipe-ori irrigarrijetan. ¡Koipekerijak zertarako?

Maitetasunik erderria ta benetakoña bijotzean eruatzen dogu, ez espanetan euz- ko-emakumia, ixilla ixaten da, Jaungoikuagan asijera dabena, barea, ta iradu bakua. Zein edeki zertzeu eben Urkiaga ole-rikerijak, maitetasun au itz abetan!:

"Maitaleak izanik, alkatu gara, jolas aldirian ezik, otuyen orduban. Eguzkira ezpada, gabeko ilazkara. Noz'ak utzi jainkoan izpizko ezkuban.

Gure maitetasuna, erdalun emakumia baño mueta obiagokua dala bayezteko emakumia asko daukodaz baña ez noya iru baño esaten.

Lenegoa: Berdinu egixubez euren maitetasun-abetijak eta geureak.

Bigarrena: Jaungoikuari ta geure abendari eskerrak, gure errietako kaltetan ez erretzen "Gora maitasun azkubatu!" ta olafo loba bakorerijak.

Ingururra: Españ'n Lege Barrija egin diarduben gixon eta emakumia, bear erretzen dala difine "dibortzioa".

Guk ostera ez degu lege galgarri orren biar ixanik, ondo maita-dogunak ez do- guko maiterik aldatu-nai.

ERRIJETATIK

LARRURITIK

IDI-DEMA-ZALIAK

Igande gabean arandegira eldu nintzan, inoizko "animaziñorik" aundijena ber- kitu neban. Zegaitik zan itandu nebanian, orra nun eibartar batzuk ikusi nebazan, ta pozik egozanan antza eben gañera.

Orduan egun atan Eibar'en ixan ziran idi-demakaz gomutau nintzan, eta Landa'ko idijak lenengo sarjia irabazi ebela jakin ne- ban gero. Sarixtu ona irabazi ebenen antza eben. ¡Areak erabilzen zarata!

Neu enayatu igarlia, baña, Koldobika, gomutauko zarala ueste dot, Durango'rik bi- garren sarjia irabazita etorri zifanbian, ez bildurtuteko esan neutzula, urrungan len- gungua irabaziko zebala-ta. Ta ixan be- olantzerik ebela. Zorijonak, ba.

GORA-BERAK

Tanger'ko belbil-zafien ematzia ta umiak Bilba'o'ra juan dira. Ondo ibilli ta beste ur- terarte.

Egun batzuk igazten Araba'ra juan dira Joseba Mirena ta Koldobika ollagor-zaliek. Asko ekarri, gurtzako ia iztartzuren bat eltzen dan.

ONATI

"Juturrabe", bejon-daizula, Onati'ko erri- jaren gogoa zorrotz berpiztu dezulako Es- kabide ortetan jarratzeleak izango dituzu- la, derixot. Sendagilleak agertzen badira, guziok jarlungo degu lan-orretan.

Onati'ko erria, euzkalduna dana, zer esan- iko eztago, Beratako biztialeak, lugiñak di- ra, eta Euzkadi'ko lugiñak ezte beste iz- kuntzarik euzkera bazik. Elexatik ateraz- tezan, apaiz jaunak erderaz egingo balioe- itz geure haseritarrak, txoratzat-edo bota- ko leukiak. Kalian eta etxian iflorik ere ez- dau erderaz itzik egiten. Zergaitik bada Elexan, ototzak, bederatzit-urrun eta orre- lakauek erderaz egiten dira? Jaungoikuaren guzak emekñak ulertu ezdizaten?

Ardua gatxiagokoak al-dira gizarteokoak baño? Bizitlanian-zuzentzeleak erriaren go- goan atundu-biar dabez eginkizunak, eta Euzkadi'ko gogoa euzkalduna da oraindik. Beste alde latera be didar egin biar dogula derixat.

Señora edo andera arroak baditugu emen, atzerrialek liranak. Jakin bezate oyeq eme- ko zionik zintzoenak abertzaleak eta jai- metarrak dirala, ta oneik euzkaldun-base- rritarrak dira. Batzuk Emakume-Abertzale- lekuak daukate, bestiak "Margaritas" deritxoenak. Eta bai alde-batetik eta bai bestetik, emakumia kistar-zifismenetik ya- gozokan guzak erakusten yakoetz. Egi oneik akin-eta zergaitik etxeakoandra orreik ete dabil? Emakume Batza barria nai?

Eperral saltxan zelan jarri edo gozoko opibla egien erakusteko? Edo jaimetar eta abertzale batzan kaltez, indargabetzen oyeq?

Gurasok naiko dira ba etxeko arazok erakusteko, bai-ta lanetan be jardun da- gien. Baza orreik erretzitar usafia dauke ba? eta etxeko ezer ere nai. Emeko nes- kadek nardite bisuak eta aragia eta ollasko erretzeneta eztebe etxe-koandra lodi orre- in biar izanik. Baña "sotana" bat ez ete da- bil orrean? Belarriak sarri erakusten dauz jaun orek...

MUNEPE.

LOGRONO-TIK

JUAN-ETORRIJAK

Pozik ikusten doguz geure erriar maita- kiak diran Kamina, Jauregari, Lopetegi ta abar andereñuak, eta Mendizabal, Etxe- barria ta beste mutil batzuk be bai, neska ta mutil, dan-danak baña irakasle-ikasak.

ABERTZALE-BATZA'KO BAT

"Cursillo" deritxoen aldirjetarako etorri- ta, Onati'ko Medrano eta Irurzun'dar Sor- kunde anderaño lirafin emen agurtu dogu.

Pozik dogu, ta euzkera irakatsi ta zabal- duteko alegin gustiak egingo dauzala di- ño, euzkotarrek bereziki erabili biar do- gun izkera euzkera dala-ta.

¡Gora! zeu Sorkunde, Aberrijak ta lako emakume euzkeltzallak biar dauz-eta.

¡IXTASUA'RI

Orko neure lagunak ez agurtuzagaz bai- dakit txarto egin neban; baña ueste dot azketsiko daustazubela, neurria etsan ixan, ba, erruba, eguraldi txarrena baño-ta. Artu, ba, danok neure besarkada anaikorra.

LUGIEN ITZALDIA

Emeko "Beti-Jai" pelota-tokijan lugiñen mitin bat ixan gaban igazi dan astelarian. Gil Robles, Madariaga, Intxausti ta Zor- zano jaunak itxi egin eben. Danak egon zi- ran ondo.

Mitiñaren ostian burrukalda bat be ixan zan; burrukaririk eskertarrak eta eskoite- rrak ixan ziran.

Eskertarok bai-dakigu, ba, azkaltzaliak dirana, eta azkaltzale-ixenagaz, elexiari su- ba emon biar etsula, ta "¡abajo el clero!" eta abar zarata eginagaz, "¡Viva Cristo Rey!" esaten ebenakin mustur-jokuan asi ziran.

Datorren igandian auteskundiak dirala-ta, esker-eskumok emen bizkor dabis.

Baña bakotzak bere opillari dagitso suba. Garaya eltzen danian ikusiko da nortzuk urtetan daban garalle. Euron barri be, ga- rraiz emongo dogu.

JUAN DUZANAK

Egun batzuk igazitera juañ da Bermeo' tik diru Ugaldeta ta Mendizabal irakasle- ikasle abertzale gastiak.

Ondo ibilli, ba, ta arin etorri onantz.

URKIDI.

TXITXU.

Bilbao-Balain, 3-29. 11.685 Unib. Etxe-tan diru aritu emekia.

ETXE TA LURRA SALDU-ERGITIA

GORLITZ

Gorlitz'ko okulu onek be lantzen-beñian agertu biar dabelakuan geure izparringijan, idatziko dot. Olako erri politik eta euz- kaldunak euren tokija biar dabe.

EZIONTZA

Gure lagun eta abertzale zintzua dan Bilba'o'ra Justa datorren astian ezkontzako da Gorlitz'ko neskatik liran batekin. Ur- teaskotarako zorijonak.

OTIKOKETA

Ganditar ostikolariak uar bat bialdu auskuba, euren aurka egitekorik badago, jost-dagozala. Ostikolari onekin ekingo abe: Mendibil, Bilbao, Uriarte, Tonbas, rtobieta, Egurrola, Basabe, Ugenhio, Ja- ugi, Bilbao eta Illejo Napar.

Nortzuk jarriko dira orrean aurka-edo? **¡ATZUK**

Neguba etorri yakun ezkeru, mingorak eta egaztijak be eme dabiliz. Baña egazti- jak bakarrik ezira etorri, euren atzean mi- lla eiztari edo kazeru eldu diralako. Zela- ko tiro-otsak entzuten diran alde danetan.

Gorlitz'ko udalak iturri polita ipifin dan Mungia'ko bidian. Orduba ixan da bai ta poztuten gara.

BIGARREN ZORGIÑA.

ARRITOKIBIA.

ERAILKETA BI

Nois arte! Erailketa oneik estabe amañorik eukiko? Izparringijan lerrorik ezgeunke idatzi-bier. Samintasun-gorri-da jak estira itzes agertuten. Odola-dari-dira eskoba ganian bilten-edo? Eztaikit ba, joe geure bijotzak, anai bi erail dauku be- balako. Anoyak, bai zoritarroan be- netako anaitsuna ixaten dogulako.

Gobernubari ots - egingo? Zetaroko gaizkiñok badabiliz ikhilibakas. Agin- tarijak badakije onen barri, baña, estau- tsoe egin egiten. Eta geure bisitak ezin itxi geurek, bidian urteten daukuban txerren baten eskubetan. Oldoskun itur- eta sakonak egiteko-bide dira jazokun oneik.

Aberrijak estau ezer galduten erio- tza orreik dirala-ta, abertzalian-odolak indar barrija damotolako geure izatio- ri. Baña aberrijak ezer galdu ez arren- il-diran orreik etxetakiak oiase-lataz nabaituten dabe. Abertzaleak be samin- dorragu barnian, anai biren eriotzak gunean ikultuten gauz-eta.

Egneru jausten dira, ta inok estau idoroten. Sosolituak jauisko balira, laster espetzera juango leitike Euzko- Gastedi'ko. Lendakarija eta baskidiak Erkaltzale bakarra juasi batzen, Euzko- Gastedia tira etorriko ziran, gaizkiñ orreik. Geu ostera bakian geratuten ga- ra, Erkaltzaleak batzokira juañ barri sosolitoen etxia erre barik gogoz.

Erupen larregiak galduten gauz. Agintarijak bakia gura dabade, geurek ixango dabe, lagi-bidietatik gabilzazale- ko. Baña gaizkiñak aurrez-aurre egin biako dauzsoegu, bisitza jokatuten do- gulako.

Genera txakurrak baño eriozta iro- nago orrek, sututen gauz. Asteik ihu- ka gixonak erailten estatoz espñatar- rak baño. Espñatarrek eta gaizkiñak bat diralako.

¡Euzko-odola, zaran gorrija! ¡Zelako nana, orbaña, lausua itxi docuban geure aberri amaren janshijan! Zerua didar- daji odol orrek eta abertzale lagunai.

¡Odola, odola, odola, zeure lertza edo matxia estabe kenduko munduko usan- ñak! Goguk lausotuten docuz, alderdi- jak be. Gaizkin orreik altuzan alderdiak ezin ixango dira inoiz garbijak, leyak baño. Eskubak garbituko gura docubez baña alperrik. Zuzenaren odolak didar- daji. Negarrik estagium egin, miñ- gar an arren, negar utxian eta bijotza- biar diraneko, datorrenari aurrez egu- teko

EMAKUME-ABERTZALE

-BATZA

Zeanuritar emakumioi be eldu yaku egon gagan zorrotzik urteteko orduba. Abot- s-gazuzag gustioi deitu dauku Euzkadi geure amak. Aspaldijan ibilli gara emen emakume emakume, baña gaur-arte extogo eze- egin. Pizkortu gadixan gustiojek eta lana- ri gogor eutsi.

Au irakurten batek-baño geyagok ueste ixango dan berak ezin egin leikela eze- r Aberrijaren alde, baño ezta olakorik bu- rupan sartu biar. Lan-egin biar dogu aber- tasetasuna zabalduko alde orotan.

Orain arte egin dana, ezta ezertzu be. Abertzaleasunak gauza asko eskatuten gausu euzkotar-emakumia. Gixonak bes- teko zeregiñak daukezan ezkeru emakume ustijak, geuk be aurrera juañ biar dogu. Deu maitetorra egiten dautzube ta piz- ortu zaitezten eta alkartuta danok aberri- aren alde lan egin dagium.

ZUZMI.

Tokirik eztago izparringijan gauza lu- iak ipinteko, bai? eta kendu dautzudaz iz-batzuk. Parkatuko daustazula, ueste dot. **¡Lauaxeta.**

ZANURI

EMAKUME-ABERTZALE

Zeanuritar emakumioi be eldu yaku egon gagan zorrotzik urteteko orduba. Abot- s-gazuzag gustioi deitu dauku Euzkadi geure amak. Aspaldijan ibilli gara emen emakume emakume, baña gaur-arte extogo eze- egin. Pizkortu gadixan gustiojek eta lana- ri gogor eutsi.

Au irakurten batek-baño geyagok ueste ixango dan berak ezin egin leikela eze- r Aberrijaren alde, baño ezta olakorik bu- rupan sartu biar. Lan-egin biar dogu aber- tasetasuna zabalduko alde orotan.

Orain arte egin dana, ezta ezertzu be. Abertzaleasunak gauza asko eskatuten gausu euzkotar-emakumia. Gixonak bes- teko zeregiñak daukezan ezkeru emakume ustijak, geuk be aurrera juañ biar dogu. Deu maitetorra egiten dautzube ta piz- ortu zaitezten eta alkartuta danok aberri- aren alde lan egin dagium.

ZUZMI.

Tokirik eztago izparringijan gauza lu- iak ipinteko, bai? eta kendu dautzudaz iz-batzuk. Parkatuko daustazula, ueste dot. **¡Lauaxeta.**

ZEANURI

ABERTZALE ARAZUAK

Ilia-onen 25'an Arana eta Goiri'tar Sa- bin gure irakaze maitagarriaren ogetozor- rren il-uteurrena aginduz, Ezpatsube Biz- ka-Buru-Batza'ren enak ixan daitzela egun orretan egiten diran illetak agitzen dauku abertzale gustioi.

Baita Garmendia'tar Jon "Zeleta," k euz- keraz idatzitako idazki azalez Bilba'o'ko Jcl-Zabalkunde Batzordiak bere irudi aund- ita ederra etxe-abertzale bakoizian egun orretarako jarri dedilla. 27 X 39 zentime- tro luze-zabal ederto egiñak bakotza bos- terrial bakarriz. Zuzen bidia Juan Gar- mendia Placencia de las Armas 50 eskatu- erkeko laurleko bat, bakotza. Gura dabe- na eske-etorri, eskatuko dogu-ta.

Emakume-Abertzale-Batza bide onetik dua. Ba-litike laster berbaldik egiteko emakumen bat ekartia, ona be.

ELEIZKIXUNAK

Igande gabian euki gendun gau-gurtza- lioik arimen eleizkixuna. Baita Deun Ixidor -elxan be goxeko 5 1/2 egiten dan arimen eleizkixunera lagun azko dabil basetxieta- tik.

Gaur ilen lenengo barikua jaunartzen jente asko egon da Ikastolelako mutil-ne- kak be bai.

Ilia-onetako Eleiz-Orria banandu dabe etxeritza.

ERIJOTZA

Astarian obriratu zan "Errekauri" in- setxeko Rekaigorri'tar, Laurentzi (G. B.) Laguntzen d-utsegun atsekabian bere sen- dijari; aurren-artian Domeka Jaupari jau- nari; euri onetako osakaigini ari. Eta zuk irakurle, otoi ildukuaren gogo-aldez.

NASKALDIJA

Emengo ikasliak juañ dira ikastetxietara (oneik ixan dira maizu-maiztra ikasliak) euren artian Arregi'ko Jon euzkel-idazlia. Ondo ibilli ta Euzkel-Atal'era sarri-sarri idatzi.

PLAZA'KO IRAKASLIA

Gil-Alberdi Andoni Madrid'era dua, irak- asle.

Ostera bat egiten emen ixan dira, Zu- luaga'tar Jon eta Manterola'tar Gabirel Jaupariak.

Bilba'o'ra juañ zan aldi bat an igaroten, Zuluaga'tar Miren Koldobike, irakasle- emia.

Gexorik barrutik dogu samako-miñagaz gure aizkide euzkel-izlari ta idazle "Zido- rra". Arin osatzia opa dautsego benetan.

EZKON-DEYAK

Igandian juañ ziran lenengua Ziarzaso- lo'ko Blasidon alabarean Yurre'ko mu- tillagaz. Zorijonak.

EGURALDIJA

Ezin obak egiten dauz. Euri apurbat be egin dau, baña axia epe-l-kanpo biarretar- ko ondo yaforka lugiñak.

FERIA

Egubienan aberiak "azindak", polito ba- tu ziran. Erroliak muker-zamar ikusi gen- duzan. Oneik etzian erroia gurgu ixatera dabe (merkiago-edo artzeko).

ZARATA TXARRAK

Negu-onetan oletan edo fabriketan biar asko etzala izango-ta negu gorrija ixango dala biargiñentzat zurumurruba dabil. Orreri begiratu gatzela-rantzatuko ete di- ra belarri-motzen batzuk? Ondio emen aterik-ate egiten ete daben nago, ba.

BASERRITAR BAT.

AREATZA (Villaro)

GURASUAK ENTZUN

Egunak izparringi onetan aurkitzen do- zuen "Euzkeltzale-Bazkuna," kuañ jarri- ko atala, bete egin baidozube eta erri- onete U. B. B.'ko bateri emon. Onek dira: Larrino'tar M. Zubiri'tar J. eta Sopolana' tar J. iruroatik bateri, emon, oneik beteko dautzube ba.

Gaur berton bete, ba, bijako itxi barik. **DOMUSANTU**

Egun gomutagarria. Egun orretan, ba, erririk geyena geure Jauna artzera; ixan zan, Arimen egunian iru Mesak entzute- rabe notin asko erdu ziran.

MIXIO-EGUNA

Gaur dogu gure Elexan Mixio eguna; au dala-ta goxian ixango da Jauna-artzia. Me- za gustijetan txonitz-edo sermoyak, eta arratsaldian Agurtza amaituzan neskatil- len ikastoletan Teatroa. Onen amaikeran zo- keta-edo (errirea) Elexan Teatroa eta zo- keta-batzen diran diruok zifismen zabal- kuntza edo Mixiolarentzako ixango dira.

Erakutsi eder bat amongo daben itzar- pena dago gure errijagandik.

JAKINTZUA ALKAR- TASUNA

Entzun dogunez Batzoki onetan asmo sakonak dagoz negu onetan agertuteko.

Itzaldijak ugari ixango doguz. Musika be gaxteyubai irakasten diardube dibu- jua be irakasteko asmua be bai-dabe. Eder- to. ¡Aurrera mutillak! orrek danok biar- biarrekuak dozak-eta.

EMAKUME ABERTZALE

BATZA

Gure emakumok be bizkor dabilzaz lau- tegi onetan, berrogeta amalaura eldu dira bazkide oneik-eta.

Ganeko egun baten egingo dabe batza- rra U. B. B.'kuak, eta itzaldi eder bat ger- ko Deya." Euzkera utzian datorrelako, gu- xiki irakurten dabe.

Aurrera gogaitu barik, Euzkadi azkatu- artian.

ELGOIBARKO "AIXE- RIXU," RI

Milla esker Aixeri jaunna, zu eta Gar- mendia'ri zubelako zabaltzaliak biar dauz, ba, "Arrati'ko Deyak".

Abertzaliak ugari doguz, baña, "Arrati- ko Deya" euzkera zehan utzian datorre- lako, gutxi irakurten dabe.

KUBULU'KO ZORGINARI

Nundik zabilzaz aspaldijan zargin zita- lori? or Lamindu ta Iturrutzi-aldian ainbes- te naste borrate dabilla ta ixiltzu zagoz. Otzak etorri baño len aitz-zulo zantar orretan ezaltzera sartu.

Gure belarrietara eldu dira orko burdi itzulite ta olako barrabas-keri batzuk, baita Iturrutzeko gixon-alargun bat be emen ebilla lengo luntzian txapel gorrijen atzian da... urten egizu zulo-illun orret- itzik zargin makal, azil-gorri zital orrek, axepel ederrak doguz-eta. Eta itzo egizu orko barriak jakin dagiuman.

AKATZA.

ELGOIBAR'UK

ITZALDIA

Argitalduta egon zan eran, Emakume- Abertzale-Batzak egun zan itzaldia. Bere biziko itzaldia "Lauaxeta," k egin zuañ, gaurko emakumiar dagokion eran, abertzale- tasetasuna zer dan azaldurik. Txalo bereziak irabasi ta entzun zituan. Gero batzorde bat edo komision bat aukeratu zuten. Ederki. **EUZKEL-IXENA**

Gure lagun eta abertzale ona dan Uri- gund'ar Luka eta Aranburu'tar Balbine Koldobika Emakume lirafiak, aurtxu bati- zan dute. Garbiñe ixen ederra ezarri diote. Zorionak eta jarrai bide ortatik.

ELEXAKOAK

Arluzi'agaren ematze elexakoak artuta arkitzen da. San Martín'dar Joseba ere bardin. Osatuko al-dira.

JAYOTZA

Errementeria'tar Serapi eta bere emaz- teari lendabiziko igalia eman didate Jaun- goikoak. Zorionak.

ILLAKOAK

Errekalde-Elordu'tar Elixabete; Mugu- ruza'tar Bernabe il dira. Tamal-agurra ematen dit etxokoai.

EZKONDUAK

Artolazabal'dar Bingen eta Ori'a'tar, Do- mineke ezkundu dira. Zorionak.

AIXERIXA.

ZORNOTZA-TIK

Emengo Emakume Abertzale Batza'k euki dau ilen 5'an batzara; berton erabagi zan, gogo sotuzagaz, jarraitu daigula Euz- kadi'n alde lan egiten.

Gure asmua be auzte da; abertzaleasuna indartu ta euzkera zabaldu.

SABIN ZANAREN ALDEZ

Sabin (G. B.) gure irakasiaren gogo-al- dez egingo dan elizkixuna, ilen 25'an, Lar- rako txadonan, sekulako ospatzen egu- teko asmua dago. Ailegindu gaitzen gus- tiok, batez be, Euzko Gaztedi ta Emaku- me Batzukuak elizkizun orretara juelako.

Sorkunde eguean Emakume Abertzale Batza'ko ospatuko dau egun zoriotsua. Gei- xeko amarrak lauren gixiagotan on- u- edo bedekintakoa da gure ikurria.

Aren ostian, Meza nagusia emakumeak abestuta. Emengo Euzko Gaztedi'ko del egiten dautsego jai ori danok batera ospatu dautgun.

Poz aundija artu dogu Montzon jaun- tsu ta entzutsuta, berba aldira egiteko, gu- re artera datorrela entzun ixan dogunian.

Igarotako larunbata gabian, Irisarri gus- tiak itxaldi eder bat egin euskun. Beronek esaniko egi batzuk beteko bagenduz, ba- tez be, emakumioik; geure aberri Euzkadi zoriortzu ixango litzakela ueste dau.

BESTE EMAKUME BATEK.

BILBAO

EUZKEL IKASTOLEAK

Matiko'ko "Euzko-Batzoki," jan euzkel irakastola bi ipini dabez; bata goxeko zor- tziak lauren gixiagotatik bederatzialak lauren gixiagorarte; bestia gabeko zor- tziertatik bederatzialak arte; ikastola bi onetara emen bat ikasle erduten dira, ta oinidira mutil-neskatuntzako beste ikasto- la bat ipiniko el-dabe. Bai-dago zaletasun andija Bilba'o'ko auzune onetan euzkeraz ikasteko, euren burubak benetako abertzale zintzotzat danuken, gogoz alegintzen dira atzerritarrikandik geyago alde-egite- ko. ¡Asko poztuten gara, ta ezegaitik be, ez laga esku artefik asitako lan aberkoi ori!

NASKALDIJA

Lengo astian il-obiratu zan emen berton, Bernaola'tar Terese andera (G. B.). Idu- karuen sendijari bijotz-bijotzez laguntzen dautsego atsekabian, batez-be, bere eskon anayei "Torkatiko" eta Robles Arangiz'tar Imanol, Bizka'ko alduna beratu, ta bijak aizkide barru-barrutikuan.

Bermeo'tik etorrita, emen bere ikaske- lak jarraitzeko, geure artian daukagu Ara- na'tar Toma, mutil gaste ta abertzale zint- zua.

Txori batek esanda dakigu Zeanuri'ko "Baserritar bat", euzkel idazlia, bisitza bar- rija artu dala, bere erriko neskatza bar- rija eskondurik. Zorijonak Domeka aiz- kidea, urte askotarako Jaunak onetsi zagi- ezala, ta Euzkadi-aberrirako onurakor- onurakorra ixan daitela.

URDIOIA, RENTZAKO

Zu, "Urdiola" aizkidea, "Euzkera" al- dizkingujan "Folklore," ko zati batzuk ar- gitaltzen asi zifianez, urrango ipintzen dau- ztuzan ipintxu au, Gipuzko aldirian entzun nebana eskintzen dautzut: —¡Joalik itz- egiten ipintzen dabez, eta Pasai Deun ke- za txadonako joaliak juten asten diranetan olan itz-egiten dabez; "beti miseri", "beti miseri", "beti miseri". Aurrez-aurre dagon Pasai Deun Jon'txadonako joaliak beste onetara erantzuten dautse: "ixan ta ixan- go" "ixan ta ixango" "ixan ta ixango". Errederi'ko txadonako joaliak, ordu, aurre- ko bñen auzija entzunda txairo-txairo diñue; "or konpon" "or konpon" "or kon- pon" "or konpon".

"URIBARTETAR IBON," I

Asko be asko poztuten gara, zeuri "euz- kel-atala" zuzentzeko autu zaituelako. Egun- kaz pozarren irakurten doguz zeure "Egneroko" mamintsubak. Bai - daukogu euzkeldun barriok, zubez euzkeldun za- rrok, euzkera errofik eta jayoztetik dak- i-xubenakandik zer ikasi andija. Beraugaitik zorijonak zeuri emotiaz batera, euzkel irak- urle gustijak be zorijon ugarijak emoten dautsedaz, emetik aurrera euzkerako-iturri jori-ugarija daukagulako, geure euzkel za- letasun egarrija asetzeko, "Uribartet'ar Ibon", euzkel idazle ta antzifneko aber- tzale zintzuan.

BATZALDEKO.

Uarra.—Pasai Deun Jon txadonako jua- liak ez eutsen erantzungo: "ixan ta ixan- go", "ixan eta ixango" baño.

ASTEKUA

ERIKARIK-BATZOKI'KO ITZALDIJAK

Itzaldia dan larunbata, Alexandre'tar Bilba'o'ko Euzko-Gastedi'ko izlari onen ixenak, abertzalerik asko Ba- tza'ra eban.

Itzaldia oneik asteko ixentuta dan ordu- gabeiko g'rak dira, baña geyenatan, g'rik be Gernikar-Batzoki txukuma no- yetan agiri ixaten da.

Itzaldia larunbata be orixe jazo zan, g'rik baño lenago emakume ta gixon- errikari Batzoki gustijak beteta ikustia.

Itzaldia jeta be baña gure izlarija g'rik agiri, eta itzarote onek, iragarria izlari bikiñen gixon gintzenok, ar- rabe artea imini gabezan; etorri barik g'rik emen ez ziraneko bildurtzuba sortu ya- o- ba. Au ta gusti be baña itzaropen es- tegehan galdu, euzkotarrak emoten da- tza, al dabela beintzat, bete barik ne- tati oi dabela-ta.

Itzaldia agurtu ziran, emonda eben itza eleta- laka agurtu ziran gure euzko-eleta- rikariak, eta eldu ziranagaz batera iz- taldia egin.

Itzaldia g'rik agiri, jareki entzun ziran balosa Alexandre'tar Josu ta Ei- zarri Zuzunaga mutil gastiak ixan ziran g'rikari.

Itzaldia g'rik agiri, jareki entzun ziran balosa Alexandre'tar Josu ta Ei- zarri Zuzunaga mutil gastiak ixan ziran g'rikari.

Itzaldia g'rik agiri, jareki entzun ziran balosa Alexandre'tar Josu ta Ei- zarri Zuzunaga mutil gastiak ixan ziran g'rikari.

ERBESTEKO IZLARIJAK, batez be Alexandre ta Zuzunaga'lako mutil gaste yazeukua, ¡de- morrijuen arerra ederra egiten dautse! Zuzunaga'ri be, ba, ¡upielako arretazarra egin eutsen!

Au barriz, olantze autortu be egin eus- kun baña, itzaldirik egiteko-ta asmo barik Gernika'ratu zan. Baña Gernikar-Batzoki- ja'n batzen diran emakume gaste galant ederen aurrin berbaz asten danari, mutu- ba eztanari beintzat, zeresanik etxako pal- tako, areik erakusten dabezan arpegi ala- yetan zeresanik asko irakurten da-ta.

Eta gure Zuzunaga eibartar mutil gasti- ari be, gerta-gertau barik etorri zanaren, gernikar emakume lirafien arpegi alayetan irakurri ebanagaz, azkenerako, "discurtso" polit bat biribildu euskun.

Gernika'ko emakumai polit eretxi eutsen Zuzunaga'k. (Egon be gero oinguan Ger- nika'n emakume politik dagoz. "Pintxe" oskigiñak esaten dabez, gure garunuan baño ontxe galantagauk el dagoz, ba). Eta lora batzuk jaurti eutsen.

Baña lorak barik, ota-abarrak be jaurti ebazan arek, gernikar abertzaliak, abertzale otrak gintzazala be esan egin euskun- eta.

Itzok usali-mingozdunak diranaren be baña, geuretzakotu biarrian gara, oxtzubak, negu-abertzale-antzekualak gara geyenok ixan be-ta.

Zuzunaga be txalotuba ixan zan, eta gero,

"Euzko-Abendaren Ereserkija" abestu zan, eta onegaz amaitu zan larunbat ga- beko gure euzko-jaya.

¡A, ia aitzu yatan! Izlarijak itzaroten gintzazan biarrian, begira gintzazanoñ ege- ra a gogaikarri ixan ezekiguntzat, Belu- Mendu'ri uartuta, Iruretagoyena'tar Miren Argi lorestiferatu zan, eta onen eresi-so- fiuban abestuteko, Ortuzar'tar Gotzone be bai. Eresi gozuetan abesti txukunak entzu- nerazoten oneik bijok ¡neskatual dira gero!

Baña oneikin bakarrik etziran amaitu gure abestijak, Zarandona'tar Agurtza be an zan, ba, ta aurreko egunian berak as- maurok olerki ede, batzuk ingitxu baten idatzita ebazala egon be. Eta orleik areik abestu egin biar ziran, ¡abestu! Onetarik arazuetarako gure Belu-Mendu berebixkua yatzu, ta onek lorestiferari zarata batzuk eragiñagaz, Zarandona'k bere olerki ede- rrak abestu ebazan. ¡Zelan abestu baña!

¡Amaikatzu txalo eder be entzun ebazan gero! Olerkijok gernikar emakumak goral- duteko asmay ebazay olerkijak ziran, eta gure emakumak, ¡jakiñia, bai, euren gor- garri ere difinenañ jotoke, ¡txalo ederrak ixaten dabez!

Zarandona ixen be onelako gauzetan zu- rra da; sur onetakua.

Emakumak ezege geuk be gogotsu txal- otu gaban. Abestu be gero, arek, sutsu egin ebazan, bere euzko-gogo stetegiko su- gustija arixetan olerkijetan imiñia.

Zorijon